

сн^о 116585

КАТЕХИЗИС НА КАТОЛИЧЕСКАТА ЦЪРКВА

КАТОЛИЧЕСКА ЦЪРКВА В БЪЛГАРИЯ

282 (0.026. 2)

93854

На корицата – фрагмент от християнска надгробна плоча от катакомбите на Домитила (Рим) от края на III век. Това пасторално изображение от езически произход е използвано от християните като символ на покоя и блаженството, които душата на починалия намира във вечния живот.

Фигурата подсказва също общия смисъл на Катехизиса: Христос, Добрият пастир, Който със Своя авторитет (гегата) води и пази Своите верни (овцата), привлича ги с мелодичната симфония на истината (флейтата) и ги оставя да почиват в сянката на „дървото на живота“, Неговия спасителен Кръст, който отключва Рая.

БИБЛИОТЕКА УНСС

Инв. №

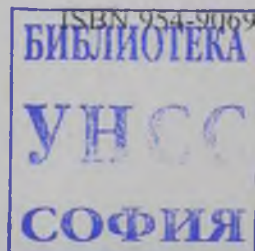

120000134262

«Libreria Editrice Vaticana omnia sibi vindicat iura. Sine eiusdem licentia scripto data nemini liceat hunc Catechismum denuo imprimere aut in alium linguam vertere».

© Copyright 1997 – Libreria Editrice Vaticana, Città del Vaticano.

© Copyright 2002 – Католическа църква в България.

ISBN 954-90694-2-7

СЪДЪРЖАНИЕ

Апостолическа конституция	7
Пролог	15
I. Животът на човека – да познае и възлюби Бога	15
II. За предаването на вярата – катехезата	16
III. За целта на този катехизис и хората, към които е насочен	17
IV. Структура на катехизиса	18
Първа част: <i>Изповядването на вярата</i>	18
Втора част: <i>Тайнствата на вярата</i>	19
Трета част: <i>Животът според вярата</i>	19
Четвърта част: <i>Молитвата в живота според вярата</i>	19
V. Практически указания при ползването на катехизиса	19
VI. Необходимо съобразяване	20
Над всичко – любовта	21

ЧАСТ ПЪРВА

ИЗПОВЯДВАНЕТО НА ВЯРАТА

РАЗДЕЛ ПЪРВИ

„АЗ ВЯРВАМ“ – „НИЕ ВЯРВАМЕ“

ГЛАВА ПЪРВА: ЧОВЕК Е „ВЪЗПРИЕМЧИВ“ ЗА БОГА	27
I. Стремeжът към Бога	27
II. Пътища, които водят до познаването на Бога	28
III. Познаването на Бога според Църквата	30
IV. Как да говорим за Бога?	31
Накратко	32

ГЛАВА ВТОРА: БОГ СЕ ЯВЯВА НА ЧОВЕКА	33
Член 1: Божественото Откровение	33
I. Бог открива своя „благоволен замисъл“	33
II. Етапите на Откровението	34
Още от началото Бог се открива за познанието	34
Заветът с Ной	35
Бог избира Авраам	35
Бог създава Своя народ Израил	36
III. Исус Христос „Посредник и пълнота на цялото Откровение“	37
Бог откри всичко в Своето Слово	37
Не ще има друго Откровение	37
Накратко	38
Член 2: Предаване на Божественото Откровение	39
I. Апостолското предание	39
Апостолската проповед...	39
...продължена в апостолското наследство	40
II. Връзката между Преданието и Свещеното Писание	40
Един общ избор...	40
... два различни начина на предаване	41
Апостолското предание и църковните традиции	41
III. Тълкуване на наследството на вярата	42
Наследството на вярата, поверено на цялата Църква	42
Учителната власт на Църквата	42
Догмите на вярата	43
Свръхестественият усет на вярата	43
Нарастването в разбирането на вярата	44
Накратко	45
Член 3: Свещеното Писание	46
I. Христос – единственото Слово на Свещеното Писание	46
II. Вдъхновение и истина на Свещеното Писание	47
III. Светият Дух, тълкувател на Писанието	47
Смисъл на Писанието	49
IV. Канонът на Писанията	50
Старият Завет	51
Новият Завет	51
Единството на Стария и Новия Завет	53

V. Свещеното Писание в живота на Църквата	53
Накратко	54
ГЛАВА ТРЕТА: ЧОВЕКЪТ ОТКЛИКВА НА БОГА	56
Член 1: Вярвам	56
I. Покоряване на вярата	56
Авраам – „баща на всички вярващи“	56
Мария – „Блажена е тази, която повярва“	57
II. „Зная в Кого съм повярвал“	58
Вярата в един-единствен Бог	58
Вярата в Исус Христос, Сина Божи	58
Вярата в Светия Дух	58
III. Свойствата на вярата	59
Вярата е благодат	59
Вярата е човешки акт	59
Вяра и разум	60
Свободата на вярата	61
Необходимостта от вярата	62
Постоянството във вярата	62
Вярата – начало на вечен живот	62
Член 2: Ние вярваме	63
I. „Погледни, Господи, вярата на Твоята Църква“	64
II. Езикът на вярата	64
III. Една вяра	65
Накратко	66
Символ на вярата	67

РАЗДЕЛ ВТОРИ

ИЗПОВЯДВАНЕТО НА ХРИСТИЯНСКАТА ВЯРА

Символите на вярата	71
ГЛАВА ПЪРВА: ВЯРВАМ В БОГ ОТЕЦ	75
Член 1: „Вярвам в Бога, Всемогъщия Отец, създател на небето и земята“	75
<i>Параграф 1: Вярвам в Бога.</i>	<i>75</i>
I. „Вярвам в един Бог“	75
II. Бог открива Своето име	76
Живият Бог	77
„Аз съм Този, Който съм“	77
„Бог на нежността и милосърдието“	78
Единствен Бог Е	79
III. Бог, „Този, Който Е“, е Истина и Любов	79
Бог е истина	80
Бог е любов	80
IV. Следствия на вярата в един Бог	81
Накратко	82
<i>Параграф 2: Отец</i>	<i>83</i>
I. „В името на Отца и Сина и Светия Дух“	83
II. Откровението на Бог като Троица	84
Откровението на Отца чрез Сина	84
Откровението на Отца и Сина от Духа	86
III. Пресветата Троица в учението на вярата	87
Формиране на троичната догма	87
Догмата за Пресветата Троица	88
IV. Божествените дела и троичните мисии	90
Накратко	91
<i>Параграф 3: Бог всемогъщ</i>	<i>92</i>
„Върши всичко, що иска“	93
„Ти всички милуваш, защото всичко можеш“	93
Тайната на привидната немощ на Бога	94
Накратко	94

<i>Параграф 4: Творец</i>	95
I. Катехезата за сътворението	96
II. Сътворението – дело на Пресветата Троица	98
III. „Светът е създаден за слава на Бога“	99
IV. Тайната на сътворението	100
Бог създава чрез мъдрост и любов	100
Бог създава „от нищо“	100
Бог създава един подреден и добър свят	101
Бог превъзхожда творението и присъства в него	102
Бог поддържа и крепи творението	102
V. Бог осъществява Своя замисъл: божественото Провидение	102
Провидението и вторичните причини	103
Провидението и препятствието на злото	104
Накратко	106
<i>Параграф 5: Небето и Земята</i>	108
I. Ангелите	108
Съществуването на ангелите – една истина на вярата	108
Кои са те?	108
Христос – „с всичките си ангели“	109
Ангелите в живота на Църквата	110
II. Видимият свят	111
Накратко	114
<i>Параграф 6: Човекът</i>	114
I. „По образ Божи“	115
II. „Единен в тяло и душа“	116
III. „Мъж и жена ги сътвори“	118
Равенството и различието, желани от Бога	118
„Един за друг“ – „Единство на двама“	118
IV. Човекът в Рая	119
Накратко	120
<i>Параграф 7: Падението</i>	121
I. „Където се умножи грехът, благодатта се яви в голямо изобилие“	122
Реалността на греха	122
Първородният грях – една същностна истина на вярата	122
Прочитът на разказа за падението	123
II. Падението на ангелите	123
III. Първородният грях	124

Изпитанието на свободата	124
Първият грях на човека	125
Последиците за човечеството от греха на Адам	126
Една тежка битка...	128
IV. „Ти не го изостави във властта на смъртта“	129
Накратко	130
ГЛАВА ВТОРА: ВЯРВАМ В ИСУС ХРИСТОС, Единствен Син Божи	132
Благовестието: Бог изпрати Своя Син	132
„Да благовестя неизследимото богатство на Христа“	133
В сърцето на катехезата: Христос	133
Член 2: „И в Исуса Христа, единствения Негов Син, Господ наш“ . .	134
I. Исус	134
II. Христос	136
III. Единственият Син Божи	138
IV. Господ	139
Накратко	141
Член 3: Исус Христос, „заченат от Свети Дух, роден от Дева Мария“ .	142
<i>Параграф 1: Синът Божи стана човек</i>	<i>142</i>
I. Защо Словото стана плът?	142
II. Въплъщението	143
III. Истински Бог и истински човек	144
IV. По какъв начин Синът Божи е човек?	146
Душата и човешкото познание на Христос	147
Човешката воля на Христос	148
Истинското тяло на Христос	148
Сърцето на въплътеното Слово	149
Накратко	149
<i>Параграф 2: „...Заченат от Свети Дух, роден от Дева Мария“</i>	<i>150</i>
I. Заченат от Свети Дух...	150
II. ...Роден от Дева Мария	151
Предопределението на Мария	151
Непорочното зачатие	152
„Нека ми бъде по думата ти...“	153
Божественото майчинство на Мария	153
Девствеността на Мария	154

Мария – „винаги дева“	155
Девственото майчинство на Мария в Божия замисъл	156
Накратко	157

Параграф 3: Тайните в живота на Христос 158

I. Целият живот на Христос е тайна	158
Общи черти в тайните на Исус	159
Нашето приобщаване към тайните на Исус	160
II. Тайните на детството и личния живот на Исус	161
Подготовленията	161
Тайната на Христовото Рождение	162
Тайните на детството на Исус	163
Тайните на скрития живот на Исус	164
III. Тайните на общественния живот на Исус	166
Кръщението на Исус	166
Изкушенията на Исус	167
„Наближи Царството Божие“	168
Възвестяването на Царството Божие	169
Знаците на Царството Божие	170
„Ключовете на Царството“	171
Предвкушане на Царството: Преображението	172
Възкачването на Исус в Йерусалим	174
Месианското влизане на Исус в Йерусалим	174
Накратко	175

Член 4: Исус Христос „разпнат бе за нас при Понтий Пилат, страда и бе погребан“ 176

Параграф 1: Исус и Израил 177

I. Исус и Законът	178
II. Исус и Храмът	180
III. Исус и вярата на Израил в единствения Бог и Спасител	182
Накратко	183

Параграф 2: Исус умря разпнат 184

I. Процесът на Исус	184
Разделянето на еврейските власти по отношение на Исус	184
Евреите не са колективно отговорни за смъртта на Исус	185
Всички грешници са били причина за Христовото страдание	186

II.	Изкупителната смърт на Христос в божествения замисъл на спасението	186
	„Иисус, по определената воля и предведение Божие предаден“ . . .	186
	„Умря за греховете ни, според Писанията“	187
	„Бог за нас Го грях направи“	188
	Бог е в началото на всеобщата изкупителна любов	188
III.	Христос поднесе Себе си на Своя Отец за нашите грехове	189
	Целият живот на Христос е приношение на Отца	189
	„Агнецът, Който взима върху Си греха на света“	190
	Исус свободно прегръща изкупителната любов на Отца	190
	На Тайната вечеря Исус предвестява свободното приношение на Своя живот	190
	Агонията в Гетсимания	191
	Смъртта на Христос – единственото и окончателно жертвоприношение	192
	Исус замени нашето непослушание със Своего послушание	192
	Кръстът – завършек на Исусовото жертвоприношение	193
	Нашето участие в жертвоприношението на Христос	193
	Накратко	194
	<i>Параграф 3: Исус бе погребан</i>	<i>194</i>
	Христовото тяло в гроба	195
	„Ти не ще допуснеш Твоя Светия да види тление“	196
	„Погребани с Христа...“	196
	Накратко	196
	Член 5: „Иисус Христос слезе в ада, възкръсна от мъртвите на третия ден“	197
	<i>Параграф 1: Христос слезе в ада</i>	<i>197</i>
	Накратко	199
	<i>Параграф 2: Възкръсна от мъртвите на третия ден</i>	<i>199</i>
I.	Историческо и трансцендентно събитие	199
	Празният гроб	200
	Явяванията на възкръсналия	200
	Състоянието на възкръсналата човешка природа на Христос	202
	Възкресението като трансцендентно събитие	203
II.	Възкресението – дело на Пресветата Троица	203

III. Смисъл и спасителна значимост на Възкресението	204
Накратко	206
Член 6: „Иисус се възнесе на небесата, седи отдясно на Отца, Бога всемогъщ“	206
Накратко	208
Член 7: „И ще дойде да съди живите и мъртвите“	209
I. „Ще дойде в славата Си“	209
Христос вече царува чрез Църквата...	209
...Докато Му бъде подчинено всичко	210
Славното идване на Христос, надежда на Израил	211
Последното изпитание на Църквата	211
II. „Да съди живите и мъртвите“	212
Накратко	213
ГЛАВА ТРЕТА: Вярвам в Светия Дух	214
Член 8: „Вярвам в Светия Дух“	215
I. Взаимосвързаната мисия на Сина и Духа	216
II. Името, названието и символите на Светия Дух	217
Собственото име на Светия Дух	217
Наименованията на Светия Дух	217
Символите на Светия Дух	218
III. Духът и Словото на Бога във времето на обещанията	221
В сътворението	222
Духът на Обещанието	222
В Богоявленията и в Закона	223
В царството и изгнанието	223
Очакването на Месията и Неговия Дух	224
IV. Духът на Христос в пълнотата на времето	225
Йоан Предтеча, Пророк и Кръстител	225
„Радвай се, пълна с благодат“	226
Помазаникът Исус	227
V. Духът и Църквата в последните времена	229
Петдесетница	229
Светият Дух – Дарът Божи	229
Светият Дух и Църквата	230
Накратко	231

Член 9: „Вярвам в Светата Католическа църква“ 232

Параграф 1: Църквата в Божия замисъл 233

- I. Имената и образите на Църквата 233
 - Символите на Църквата 234
- II. Произход, основаване и мисия на Църквата 236
 - Замисъл, роден в сърцето на Отца 236
 - Църквата – предначертана още от началото на света 236
 - Църквата – подготвена в Стария Завет 237
 - Църквата – учредена от Исус Христос 237
 - Църквата – изявена от Светия Дух 239
 - Църквата – завършена напълно в славата 239
- III. Тайната на Църквата 240
 - Църквата – едновременно видима и духовна 240
 - Църквата – тайна на единението на хората с Бога 241
 - Църквата – универсално тайнство на спасението 241
- Накратко 243

Параграф 2: Църквата – Божия народ, Тяло Христово, храм на Светия Дух 243

- I. Църквата – Божия народ 243
 - Особености на Божия народ 244
 - Един свещенически, пророчески и царствен народ 245
- II. Църквата – Тяло Христово 246
 - Църквата е общение с Исус 246
 - „Едно Тяло“ 247
 - Глава на това Тяло е Христос 247
 - Църквата – Христова Невеста 248
- III. Църквата – Храм на Светия Дух 249
 - Харизмите 250
- Накратко 251

Параграф 3: Църквата е една, свята, католическа и апостолска . . . 252

- I. Църквата е една 252
 - „Свещената тайна на Църковната единност“ 252
 - Раните на единството 254
 - По пътя на единството 255
- II. Църквата е свята 256

III.	Църквата е католическа	259
	Какво означава „католическа“?	259
	Всяка отделна Църква е „католическа“	260
	Кой принадлежи към Католическата църква?	261
	Църквата и нехристияните	262
	„Вън от Църквата няма спасение“	263
	Мисията – изискване на католичността на Църквата	264
IV.	Църквата е апостолска	267
	Мисията на апостолите	268
	Епископите – наследници на апостолите	269
	Апостолството	269
	Накратко	270

<i>Параграф 4: Верните на Христа: йерархия, миряни, посветен живот</i>		<i>271</i>
I.	Йерархично устройство на Църквата	272
	Защо има църковно служение?	272
	Епископската колегия и нейният глава – Римският Папа	274
	Учителният дълг	276
	Задължението за освещаване	277
	Задължението да се ръководи	278
II.	Верните миряни	279
	Празването на миряните	279
	Участието на миряните в свещеническата длъжност на Христос	280
	Участието на миряните в пророческото служение на Христос	281
	Участието на миряните в царственото служение на Христос	282
III.	Посветеният живот	283
	Евангелски съвети, посветен живот	283
	Голямо дърво с много клони	284
	Отшелническият живот	284
	Посветените девиси и вдовици	285
	Монашеският живот	286
	Мирските институти	286
	Общества на апостолски живот	287
	Посвещаване и мисия: известяване на Царя, Който идва	287
	Накратко	288

<i>Параграф 5: Общението на светите</i>	<i>290</i>
---	------------

I.	Общението на духовните блага	291
----	--	-----

II. Общението между Небесната и земната Църква	292
Накратко	294
<i>Параграф 6: Мария – Майка на Христос, Майка на Църквата</i>	<i>294</i>
I. Майчинството на Мария по отношение на Църквата	295
Напълно единена със Своя Син...	295
...Също и в своето успение...	295
...Тя е наша Майка в реда на богатта	296
II. Почитането на Блажената Дева	297
III. Мария – есхатологична икона на Църквата	297
Накратко	298
Член 10: „Вярвам в опрощението на греховете“	298
I. Едно Кръщение за опрощение на греховете	299
II. Властта на ключовете	300
Накратко	301
Член 11: „Вярвам във възкресението на телата“	301
I. Възкресението на Христос и нашето възкресение	302
Постепенното открояване на Възкресението	302
Как мъртвите възкръсват?	304
Възкръснали с Христос	305
II. Смъртта в Исус Христос	306
Смъртта	306
Смисълът на християнската смърт	307
Накратко	309
Член 12: „Вярвам във вечния живот“	310
I. Съдът за всеки поотделно	310
II. Небето	311
III. Последното пречистване, или Чистилището	313
IV. Адът	314
V. Страшният съд	316
VI. Надеждата за новите небеса и новата земя	317
Накратко	319
„Амин“	320

ЧАСТ ВТОРА

ОТСЛУЖВАНЕ НА ХРИСТОВАТА ТАЙНА

Защо има литургия?	325
Какво означава думата литургия	326
Литургията като избор на живот	326
Молитва и литургия	327
Катехеза и литургия	327

РАЗДЕЛ ПЪРВИ

СПАСИТЕЛНИЯТ ПРОМИСЪЛ НА ТАЙНСТВАТА

ГЛАВА ПЪРВА: ПАСХАЛНАТА ТАЙНА ВЪВ ВРЕМЕТО НА ЦЪРКВАТА	331
---	-----

Член 1: Литургията – дело на Пресветата Троица	331
---	------------

I. Отец – Извор и завършек на литургията	331
II. Делото на Христос в литургията	332
Прославеният Христос...	332
...Още от Църквата на апостолите...	333
...присъства в земната литургия...	333
...която участва в небесната литургия	334
III. Светият Дух и Църквата в литургията	334
Светият Дух подготвя приемането на Христос	335
Светият Дух възпоменава тайната на Христос	337
Светият Дух превръща в действителност тайната на Христос	338
Общението на Светия Дух	339
Накратко	339

Член 2: Пасхалната тайна в тайнствата на Църквата	340
--	------------

I. Христовите Тайнства	340
II. Тайнствата на Църквата	341
III. Тайнствата на вярата	342
IV. Тайнствата на спасението	344
V. Тайната на вечния живот	344
Накратко	345

ГЛАВА ВТОРА – САКРАМЕНТАЛНО ОБСЛУЖВАНЕ НА ПАСХАЛНАТА ТАЙНА	346
--	-----

Член 1: Извършване на църковната литургия	346
--	------------

I. Кой извършва?	346
Извършителите на небесната литургия	346
Извършителите на сакраменталната литургия	347
II. Как се извършва	349
Знаци и символи	349
Думи и действия	350
Песнопение и музика	351
Светите образи	352
III. Кога се извършва	354
Литургичното време	354
Денят Господен	355
Литургичната година	356
Календар на светците в литургичната година	356
Литургията на Часовете	357
IV. Къде се извършва	358
Накратко	360

Член 2: Литургично разнообразие и единство на тайната	362
--	------------

Литургичните традиции и католичността на Църквата	362
Литургия и култури	363
Накратко	364

РАЗДЕЛ ВТОРИ

СЕДЕМТЕ ТАЙНСТВА НА ЦЪРКВАТА

ГЛАВА ПЪРВА: ТАЙНСТВАТА НА ХРИСТИЯНСКОТО ВЪВЕДЕНИЕ	367
--	-----

Член 1: Тайнството Кръщение	367
--	------------

I. Как е названо това тайнство?	368
II. Кръщението в икономията на спасението	368
Предобрази на Кръщението в Стария Завет	368
Кръщението на Христос	370
Кръщението в Църквата	370

III.	Как се отслужва тайнството Кръщение?	371
	Християнското посвещение	371
	Мистагогия на обслужването	373
IV.	Кой може да приема Кръщението?	375
	Кръщение на възрастни	375
	Кръщение на деца	376
	Вяра и Кръщение	376
V.	Кой може да кръщава?	377
VI.	Необходимостта от Кръщение	377
VII.	Благодатта на Кръщението	379
	За опрощение на греховете...	379
	„Новото творение“	380
	Приобщени в Църквата – Тялото на Христа	380
	Свещенодейната връзка на християнското единение	381
	Един незаличим духовен белег...	382
	Накратко	382

Член 2: Тайнството Миропомазване 384

I.	Миропомазването в икономията на спасението	384
	Две традиции: Източна и Западна	385
II.	Знаците и обредът на Миропомазването	386
	Отслужване на Миропомазването	388
III.	Въздействията на Миропомазването	389
IV.	Кой може да получи това тайнство?	390
V.	Извършителят на Миропомазването	391
	Накратко	392

Член 3: Тайнството Евхаристия 394

I.	Евхаристията – извор и връх на църковния живот	394
II.	Как е наречено това тайнство?	395
III.	Евхаристията в икономията на спасението	396
	Знаците на хляба и на виното	396
	Установяването на Евхаристията	398
	„Това правете за Мой спомен“	399
IV.	Литургичното отслужване на Евхаристията	400
	Литургията на всички векове	400
	Развитие на богослужението	401
V.	Сакраменталното приношение: благодарение, възпоменание, присъствие	403

Действие на благодарение и възхвала на Отца	404
Жертвено възпоменаване на Христос и Неговото Тяло – Църквата	405
Присъствието на Христос чрез силата на Неговото Слово и Светия Дух	408
VI. Пасхалното угощение	411
„Вземете и яжте от него всички“: Причастието	412
Плодовете на Причастието	414
VII. Евхаристията – „залог за бъдещата слава“	417
Накратко	418
Глава втора: Тайнствата на изцелението	421
Член 4: Тайнството на Покаянието и Помирението	421
I. Откъде идва названието на това тайнство?	421
II. Защо тайнството на Помирението следва Кръщението?	422
III. Обръщането на кръстените	423
IV. Вътрешното покаяние	424
V. Множеството форми на покаяние в християнския живот	425
VI. Тайнството на Покаянието и Помирението	426
Само Бог прощава греха	427
Помирението с Църквата	427
Тайнството на опрощението	428
VII. Действия на каещия се	430
Съкрушение	430
Изповядване на греховете	431
Удовлетворение	432
VIII. Служителят на това тайнство	433
IX. Въздействията на това тайнство	435
X. Индулгенциите	436
Какво представлява индулгенцията?	436
Наказанията за греха	437
В общението на светците	437
Получаване на Божията индулгенция чрез Църквата	438
XI. Отслужване на тайнството Покаяние	439
Накратко	440
Член 5: Помазване на болните – Елеосвещение	442
I. Неговите основания в икономията на спасението	442
Болестта в човешкия живот	442
Болният пред лицето на Бога	443

Христос – изцелителят	443
„Болни изцелявайте...“	444
Тайнството на болните	445
II. Кой получава и кой дава това тайнство?	446
В случай на тежко заболяване...	446
„...нека повика презвитерите църковни“	447
III. Как се отслужва това тайнство?	447
IV. Въздействията на това тайнство	448
V. Предсмъртното Причастие, последното тайнство на християнина (Виатикум)	449
VI. Накратко	450
ГЛАВА ТРЕТА: ТАЙНСТВОТА В СЛУЖБА НА ОБЩНОСТТА	451
Член 6: Тайнството Свещенство	451
I. Защо е наречено така тайнството Свещенство?	452
II. Тайнството Свещенство в икономията на спасението	452
Свещенството в Стария Завет	452
Единственото Свещенство на Христос	454
Две участия в единното Свещенство на Христос	455
От името на Христос-Главата	455
„От името на цялата Църква“	457
III. Трите степени на тайнството Свещенство	457
Епископско ръкополагане – пълнота на тайнството Свещенство	458
Ръкополагане на презвитерите – сътрудници на епископите	459
Ръкополагане на дяконите – „за служението“	461
IV. Отслужване на това тайнство	462
V. Кой може да дава това тайнство?	463
VI. Кой може да получава това тайнство?	464
VII. Въздействията на тайнството Свещенство	465
Незаличимият характер	465
Благодагта на Светия Дух	466
Накратко	468
Член 7: Тайнството Брак	470
I. Бракът в Божия замисъл	470
Бракът в реда на сътворението	471
Бракът, управляван от греха	472
Бракът в педагогията на Закона	473

Бракът в Господа	473
Девството за Царството	475
II. Отслужване на брака	476
III. Брачното съгласие	477
Смесените бракове и религиозните различия	479
IV. Въздействията от тайнството Брак	480
Брачната връзка	480
Благодатта на тайнството Брак	481
V. Благата и изискванията на брачната любов	482
Единство и неразтрогваемост на брака	482
Верността в брачната любов	482
С мисълта за потомство	484
VI. Домашната Църква	485
Накратко	486
ГЛАВА четвърта: Други богослужения (Други литургични чествания)	488
Член 1: Свещенодействия	488
Характерни черти на свещенодействията	488
Различните форми на свещенодействията	489
Народната религиозност	490
Накратко	491
Член 2: Християнското погребение	492
I. Последната Пасха на християнина	492
II. Отслужване на погребението	492

ЧАСТ ТРЕТА

ЖИВОТЪТ В ХРИСТОС

РАЗДЕЛ ПЪРВИ

ПРИЗВАНИЕТО НА ЧОВЕКА: ЖИВОТ В ДУХА

ГЛАВА ПЪРВА: Достойнството на човешката личност	503
Член 1: Човекът – образ Божи	503
Накратко	505

Член 2: Нашето призвание за блаженство	505
I. Блаженствата	505
II. Желанието за щастие	506
III. Християнското блаженство	507
Накратко	508
Член 3: Човешката свобода	509
I. Свобода и отговорност	509
II. Човешката свобода в спасителния промисъл	511
Накратко	512
Член 4: Нравствеността на човешките действия	513
I. Източници на нравствеността	513
II. Добрите и лошите дела	514
Накратко	515
Член 5: Нравствеността на страстите	515
I. Страстите	515
II. Страсти и нравствен живот	516
Накратко	517
Член 6: Моралната съвест	517
I. Съдът на съвестта	518
II. Възпитание на съвестта	519
III. Изборът по съвест	520
IV. Грешното съждение	520
Накратко	521
Член 7: Добродетелите	522
I. Човешките добродетели	522
Различаване на главните добродетели	523
Добродетелите и благодатта	524
II. Богословските добродетели	525
Вярата	525
Надеждата	526
Любовта	528

III. Даровете и плодовете на Светия Дух	529
Накратко	530
Член 8: Грехът	531
I. Милосърдие и грях	531
II. Определението за грях	532
III. Различните грехове	533
IV. Тежестта на греха: смъртен и простителен грях	533
V. Умножаване на греха	536
Накратко	537
 ГЛАВА ВТОРА: ЧОВЕШКАТА ОБЩНОСТ	538
Член 1: Личност и общество	538
I. Обществен характер на човешкото призвание	538
II. Вътрешно обръщане и общество	540
Накратко	541
Член 2: Участието в общественния живот	542
I. Властта	542
II. Общото благо	544
III. Отговорност и участие	545
Накратко	546
Член 3: Социалната справедливост	547
I. Уважението към човешката личност	548
II. Равенство и различия между хората	549
III. Човешката солидарност	550
Накратко	551
 ГЛАВА ТРЕТА: БОЖИЕТО СПАСЕНИЕ: ЗАКОНЪТ И БЛАГОДАТТА	552
Член 1: Нравственият закон	552
I. Естественият нравствен закон	553
II. Древният закон	555
III. Новият, или Евангелският Закон	557
Накратко	560

Член 2: Благодат и оправдание	561
I. Оправдание	561
II. Благодат	563
III. Заслугата	566
IV. Християнската святост	568
Накратко	569
Член 3: Църквата, Майка и наставница	571
I. Нравственият живот и Учителната власт на Църквата	571
II. Църковните заповеди	573
III. Нравственият живот и мисионерското свидетелство	574
Накратко	575
Десетте Божии заповеди	576

РАЗДЕЛ ВТОРИ

ДЕСЕТТЕ БОЖИ ЗАПОВЕДИ

„Учителю, какво... да сторя?“	581
Десетте заповеди в Светото Писание – Декалогът	582
Десетте Божии заповеди в Църковното Предание	584
Единството на Десетте заповеди	585
Десетте заповеди и естественият закон	585
Задължения, произтичащи от Десетте заповеди	586
„Без Мене не можете да вършите нищо“	586
Накратко	587

ГЛАВА ПЪРВА: „Възлюби Господа, Бога твоего, с всичкото си сърце, и с всичката си душа, и с всичкия си разум“	588
---	-----

Член 1: Първата заповед	588
I. „Ще обожаваш Господа, твоя Бог, и ще Му служиш“	588
Вярата	589
Надеждата	590
Любовта	591
II. „Господу, Богу Твоему, се покланяй, и Нему одному служи“	591
Богопочитанието	591
Молитвата	592
Жертвоприношението	592

Обещания и обети	593
Социалният дълг на религията и правото на религиозна свобода . .	594
III. „Да нямаш други богове освен Мене“	595
Суеверието	596
Идолопоклонство	596
Предсказания и магия	597
Безверието	598
Атеизмът	599
Агностицизмът	600
IV. „Да не си правите дялан образ...“	600
Накратко	601
Член 2: Втората заповед	602
I. Името на Господа е свято	602
II. Името на Господа, произнесено напразно	604
III. Името на християнин	605
Накратко	606
Член 3: Третата заповед	607
I. Съботният ден	607
II. Господният ден	608
Денят на Възкресението: новото сътворение	608
Господният ден (неделя) – завършек на съботата	609
Неделната Евхаристия	609
Задължението за почитане на неделния ден	610
Ден на благодат и спиране на работата	611
Накратко	613
Глава втора: „Обичай ближния си като самия себе си“	614
Член 4: Четвъртата заповед	614
I. Семейството в Божествения промисъл	615
Естеството на семейството	615
Християнското семейство	616
II. Семейство и общество	617
III. Задължения на членовете на семейството	618
Задължения на децата	618
Задължения на родителите	620

IV. Семейството и Царството	623
V. Властите в гражданското общество	623
Задължения на гражданските власти	624
Задължения на гражданите	624
Политическата общност и Църквата	626
Накратко	627

Член 5: Петата заповед 628

I. Уважението към човешкия живот	628
Свидетелството на Свещената история	628
Законната самозащита	629
Съзнателното убийство	631
Абортът	631
Смърт без страдание (евтаназия)	634
Самоубийството	635
II. Уважение към достойнството на личността	635
Уважение към душата на ближния: подвеждането	635
Грижа за здравето	636
Уважението на личността и научните опити	637
Зачитането на телесната ненакърнимост	638
Уважението към мъртвите	639
III. Запазването на мира	639
Мирът	639
Избягване на войната	641
Накратко	643

Член 6: Шестата заповед 645

I. „Мъж и жена ги сътвори...“	645
II. Призиванието за целомъдрие	646
Пълнотата на личността	647
Безрезервното себеотдаване	648
Различни видове целомъдрие	649
Прегрешения против целомъдрието	649
Целомъдрие и хомосексуалност	651
III. Съпругеската любов	652
Съпругеската вяност	653
Плодовитостта на брака	654
Дарът – дете	656

IV. Нарушения срещу достойнството на брака	657
Разводът	658
Други нарушения срещу достойнството на брака	659
Накратко	660
 Член 7: Седмата заповед	661
I. Всеобщото предопределение и частната собственост на благата . .	662
II. Уважение към хората и техните блага	663
Зачитане благата на другите	663
Уважение към целостта на сътворението	665
III. Социалното учение на Църквата	666
IV. Икономическата дейност и социалната справедливост	668
V. Справедливост и международна солидарност	671
VI. Любов към бедните	673
Накратко	675
 Член 8: Осмата заповед	677
I. Живот в истината	677
II. „Да свидетелствам за истината“	678
III. Прегрешенията против истината	680
IV. Съблюдаване на истината	682
V. Използване на обществените средства за комуникация	683
VI. Истина, красота и свещено изкуство	685
Накратко	686
 Член 9: Деветата заповед	687
I. Очистване на сърцето	688
II. Борбата за чистотата	689
Накратко	691
 Член 10: Десетата заповед	692
I. Безредието на желанията	692
II. Желанията на духа	694
III. Бедността на сърцето	695
IV. „Искам да видя Бога“	695
Накратко	696

ЧАСТ ЧЕТВЪРТА ХРИСТИЯНСКАТА МОЛИТВА

РАЗДЕЛ ПЪРВИ МОЛИТВАТА В ХРИСТИЯНСКИЯ ЖИВОТ

Какво е молитвата?	703
Молитвата като дар Божи	703
Молитвата като завет	704
Молитвата като общение	704
 Глава първа: Откровението на молитвата	705
Всеобщият призив за молитва	705
 Член 1: В Стария Завет	705
Сътворението – извор на молитвата	706
Обещанието и молитвата на вярата	706
Мойсей и молитвата на посредника	707
Давид и молитвата на царя	709
Илия, пророците и обръщането на сърцето	710
Псалмите, молитвата на събранията	711
Накратко	712
 Член 2: В пълнотата на времето	713
Исус се моли	713
Исус ни учи да се молим	716
Исус се вслушва в молитвата	719
Молитвата на Дева Мария	720
Накратко	721
 Член 3: Във времето на Църквата	721
I. Благослов и богочитание	722
II. Просителната молитва	722
III. Ходатайствената молитва	724
IV. Благодарствената молитва	725
V. Славословната молитва	725
Накратко	726

ГЛАВА ВТОРА: ПРЕДАНИЕТО НА МОЛИТВАТА	728
Член 1: Изворите на молитвата	728
Словото Божие	728
Църковната литургия	729
Богословските добродетели	729
„Днес“	730
Накратко	730
 Член 2: Пътят на молитвата	 731
Молитвата към Отца	731
Молитвата към Исус	731
„Ела, Душе Свети“	732
В общение със Светата Майка Божия	733
Накратко	736
 Член 3: Водачи в молитвата	 736
Сонм свидетели	736
Служители на молитвата	737
Благоприятни места за молитва	739
Накратко	739
 ТРЕТА ГЛАВА: МОЛИТВЕН ЖИВОТ	 740
Член 1: Изразяването на молитвата	741
I. Устната молитва	741
II. Размисълът (Медитацията)	742
III. Умствената молитва	743
Накратко	745
 Член 2: Борбата за молитвата	 746
I. Възраженията относно молитвата	746
II. Смирено бодърстване на сърцето	747
През трудностите на молитвата	747
С лице срещу изкушенията в молитвата	748
III. Синовното доверие	749
Защо се оплакваме, че не сме удовлетворени?	749

Как нашата молитва да бъде действена?	750
IV. Постоянство в любовта	751
Молитвата на Часа на Исус	752
Накратко	753

РАЗДЕЛ ВТОРИ

ГОСПОДНЯТА МОЛИТВА „ОТЧЕ НАШ“

Член 1: „Синтез на цялото Евангелие“	758
I. В центъра на Писанията	758
II. „Господнята молитва“	759
III. Молитвата на Църквата	759
Накратко	761

Член 2: „Отче наш, Който си на небесата“	762
I. „Дръзваме в пълно доверие да пристъпим“	762
II. „Отче!“	762
III. „Отче наш“	765
IV. „Който си на небесата“	766
Накратко	768

Член 3: Седемте прошения	768
I. „Да се свети Твоето име“	769
II. „Да дойде Твоето Царство“	772
III. „Да бъде Твоята воля както на небето, така и на земята“	774
IV. „Насъщния ни хляб дай ни днес“	775
V. „Прости нам дълговете ни, както ние прощаваме на длъжниците си“	778
„Прости нам дълговете ни...“	778
„...Както и ние прощаваме на длъжниците си“	779
VI. „И не въведи нас в изкушение“	781
VII. „Избави ни от лукавия“	782
Завършващо славословие	784
Накратко	784

Тематичен индекс	787
----------------------------	-----